

Moeilijke vraag

Wanneer wij de mensen zouden vragen waarover onze Heiland het meest heeft gesproken en waartegen Hij het meest heeft gewaarschuwd, zullen de antwoorden uiteenlopen. Velen zullen antwoorden dat Hij het meest over het Koninkrijk Gods heeft gesproken. Goed, dat is waar. Hij heeft altijd sterk aangedrongen dat Koninkrijk te zoeken, er binnen te gaan. Verder menen de meeste mensen dat Jesjoea het meest heeft gesproken over genade, persoonlijke verlossing en barmhartigheid, of over iets geestelijks. Nee, dat is niet het geval. Hij sprak het meest tégen de menselijke zelfzucht, tegen het geld (de mamon), het bezit en de rijkdom met de vele gevaren. Denk maar aan de verschillende gelijkenissen waarin het geld en de rijkdom ter sprake komt. Heeft onze Heiland niet een beetje overdreven door steeds weer te hameren op de gevaren van de rijkdom en te wijzen op onze zelfzucht?

In deze wereld draait álles om geld, sex, religie, macht en eigen eer. Hoe is het zover kunnen komen, daar een samenleving zoals de onze nu is, niet ontstaat van de ene dag op de andere? Een antwoord is, dat wij mensen zeer complex zijn, mysterieus, zelfgericht, gemakkelijk manipuleerbaar, barbaars, beestachtig, en wat al niet meer. Nee, dat zeggen wij niet van onszelf. Wetenschappers bevestigen ons antwoord. Religie, brood, geld, spelen, sex, etc. zijn fenomenen die dienen tot onze zelfbevrediging. Wij laten anderen in leven om onszelf erdoor te bevoordelen, zo niet dan plegen wij rustig genocide. Bezien wij de Amerikaanse en Britse politiek, dan is men er slechts op uit om de wereldheerschappij te verkrijgen. Daarvoor dienen oorlogen zoals in de Balkan, het Midden-Oosten en andere delen van de wereld. Een groot aantal slachtoffers wordt als normale prijs gerekend om eigen doelen te bereiken, n.l. macht en beheer van grondstoffen. Het begon allemaal in het klein toen de mensheid in opkomst was en nog in de kinderschoenen stond. Nu is de mensheid in het kwaad geëvolueerd om zich ten volle tegen de Schepper in het geweer te stellen. Tegenover de theocratie heeft de mens een tégen-schepping opgebouwd, waarin hij meent rust en zekerheid te zullen vinden. Los van Jahweh, vrij en onafhankelijk in een eigen Babylon, waar alles in wezen berust op verwarring en tegenstrijdigheid. Het materialistisch motief in dit menselijk streven vormt de kern van het kwade, daar het egocentrisch is, hebzuchtig. Ons oog en ons hart zit niet op de juiste plaats, is niet meer eenvoudig, gevoelig, oprecht en mededeelzaam. Wij hebben een schijn-wereld

opgebouwd en menen dat dit de enige werkelijkheid is. Onze hersenen zijn vandaag de dag zó geconditioneerd door allerlei ingewikkelde theorieën en zienswijzen, dat ze een probleem hebben om de ware eenvoud nog te herkennen. Wij worden gedreven, voornamelijk door onze hebzucht. Wanneer wij moeten kiezen tussen Jahweh en mamon, kiezen wij voor de macht van het geld. Dit, terwijl geld een eigen schepping van de mens is. Geld berust op misleiding en bedrog. Geld heeft nagenoeg geen intrinsieke waarde meer. Alleen als fictie heeft het waarde, n.l. de waarde die wij eraan toekennen. En toch hangen nagenoeg álle mensen op aarde aan geld. Bij inflatie zien we geld wegsmelten als was voor de zon, en dan vergaat onze hoop. Het is raar maar waar, wat ook gemanipuleerd wordt met geld, de mensen blijven er in geloven!

*De Euro met 6 strepen,
boven 6 sterren en onder 6
sterren = 666*

Monopolies

In vroeger tijden waren mensen en volken grotendeels (voor 90%) zelfvoorzienend. Voor het overige was men afhankelijk van ruilhandel. Dat is nu wel even anders geworden. Er is bijna geen volk meer op deze aarde dat zelfvoorzienend is. Wij zijn allen heel erg afhankelijk van elkaar, terwijl wij dit in feite niet willen zijn. Wij zijn afhankelijk van andere landen, waarmee wij in feite niet van doen willen hebben vanwege hun religie, ideologie en dergelijke. Wie is er vandaag de dag nog zelfvoorzienend? Wie doet álles zelf nog in huis en tuin? Juist in ons welvarende Westen zijn we steeds meer en meer afhankelijk geworden van anderen. Vroeger had men nog all-rounders, manusjes-van-alles. Nu zijn er overal specialisten voor opgeleid, die buiten hun eigen vakgebied weinig of niets weten. In een maatschappij als de onze zijn we afhankelijk van allerlei dienstverleningen van specialisten, en dat maakt ons uiterst kwetsbaar.

Komt er ergens een kink in de kabel, een staking of iets dergelijks, dan kan binnen korte tijd een heel land ontwricht worden.

Geeft de Bijbel ons een visie op economie om deze menswaardig te ontwikkelen? Geeft de Bijbel een blauwdruk voor een hedendaagse economie? Ja, er zijn van uit de Bijbel lijnen te trekken naar ons huidige economische leven met betrekking tot het sociale zekerheidsstelsel en de zorg voor de minder bedeelden. Er zijn lijnen te trekken tot het renteverbod en het eerlijk zaken-doen.

Wij zullen eerst zien hoe monopolies en kartels zijn ontstaan:

In vorige eeuwen waren er monopolies die door de wetenschappelijke vooruitgang vernietigd zijn. Er zijn echter weer nieuwe monopolies voor in de plaats gekomen, die dikwijls nog sterker zijn.

In vorige eeuwen was men voor o.a. rubber geheel afhankelijk van enkele landen waar de rubberbomen goed groeiden, zoals Indo-China en Ceylon. In heel Amerika en Europa wil geen enkele rubberboom groeien. Vandaar de afhankelijkheid en het ontstaan van monopolies. Zo is het eveneens met rietsuiker, rijst en koffie, wat in het Westen niet kan worden verbouwd. Wij zijn daarvoor geheel afhankelijk van de tropische landen. Voor een erts als tin zijn wij bijna geheel afhankelijk van Bolivia, daar het Westen nagenoeg geen tin heeft. Tarwe echter komt weer uit Argentinië, Amerika, Australië en Europa. Driekwart van alle katoen groeit in Amerika. Voor onze voeding, kleding en energie zijn we afhankelijk van de grote monopolies die de markten beheersen. Shell en Standard Oil beheersen de grote wereldmarkten, waarmee zij bijna alle naties op aarde in hun macht hebben. Canada heeft het monopolie van nikkel, daar het ongeveer 90% van de wereldproductie levert. Ook produceert Canada 6x zoveel tarwe als het zelf nodig heeft.

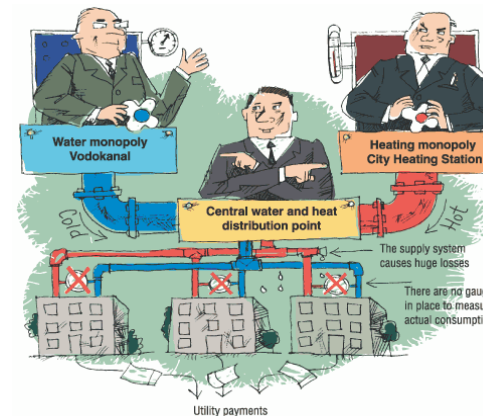
John.D.Rockefeller Standard Oil monopoly kartoon

De tropenlanden hebben, zoals gezegd, het monopolie van thee, koffie, rijst, cacao, rietsuiker, rubber en palmolie. Groenland heeft een absoluut monopolie voor kryolith, wat voor

de productie van aluminium onmisbaar is. Zuid Afrika, Noord Amerika en Rusland hebben 83% van de wereldgoudproductie. Chili en Congo hebben 80% van alle kopererts. China en Bolivië hebben 82% van alle antimoon. Spanje en Italië hebben 80% van alle kwik. Etc.

Strijd van naties, van organisaties en enkelingen om machtsposities (monopolie) is er altijd geweest. Zij willen de afnemers aan zich onderwerpen of schatplichtig maken. Dat schept afhankelijkheid, en zulks bewerkt men door o.a. kunstmatig schaarste te kweken, of door hele oogsten op te kopen en bronnen te exploiteren. Aan deze handel verdienen de monopolisten grote kapitalen. Monopolies verschaffen niet slechts winsten, maar ook macht. De monopolisten willen geen eerlijke ruilhandel. Zij vernietigen liever hun producten, om de vraag ernaar te doen stijgen, dan dat ze anderen ermee zouden helpen. Afhankelijkheid van grondstoffen maakt alzo de positie van veel landen uiterst kwetsbaar. De grondstoffenwoekeraars zijn altijd al het mikpunt geweest van kritiek. Hun positie is echter zo sterk, dat de kritiek weinig baat. Men voert zelfs oorlogen om grondstoffen te beheersen en bronnen in handen te krijgen, zie de oorlog van de USA en Engeland tegen Irak, waar het in hoofdzaak gaat om olie. En in Afghanistan, waar het vooral gaat om drugs.

Staats-kartels in Rusland, iedereen geeft de schuld ervan aan de ander.

De angst van volken, landen, organisaties, monopolisten, etc., maakt dat er geen waarachtige verdeling van grondstoffen tot stand komt. Landen als Japan, die zelf nagenoeg geen grondstoffen bezitten, leven in voortdurende angst dat de toelevering zal stoppen. Landen die van import afhankelijk zijn, zijn uitermate kwetsbaar. Landen die onder de zogenaamde “as-

van-het-kwaad” van Bush vallen, maken zich grote zorgen, o.a. Noord Korea. Dat land is momenteel grote noodvoorraden voedsel aan het

aanleggen. Men verbouwt nu wilde grassoorten om straks op te kunnen eten. Wij hebben de afgelopen jaren kunnen zien hoe Irak werd geboycot en de bevolking niet van de nodige medicamenten werd voorzien.

De monopolies zijn over het algemeen zo sterk, dat ze niet door legers, niet door de grote banken, of door wie dan ook teniet kunnen worden gedaan. Alleen de techniek en wetenschap heeft tot nog toe bewezen in staat te zijn monopolies te kunnen verbreken. Door de kennis om suiker te kunnen maken uit beetwortelen, was het monopolie van suikerriet verbroken. Beetwortels groeien namelijk overal en zijn niet land- of weersafhankelijk. Door de uitvinding van kunstzijde en kunstwol en andere synthetische producten kreeg het monopolie van natuurproducten een grote deuk. Door organische stoffen synthetisch te vervaardigen zijn wij niet meer zo afhankelijk van monopolisten dan voorheen, althans dat lijkt zo. De kennis ontbreekt de mensheid (gelukkig) om álles synthetisch te maken, dus om volkomen onafhankelijk te worden. De mensheid is als samenwerkingsverband voortgebracht, niet om individualistisch te blijven. Monopolies zullen er dus blijven, zolang de mens als mens in zijn zelfgerichtheid niet verandert. De wetenschap die monopolies kan verbreken, maakt helaas dat er weer nieuwe monopolies ontstaan, die dikwijls nóg subtieler zijn. Dat is te zien hoe door Shell zaadbanken zijn opgericht, waarbij boeren hun nieuwe gemanipuleerd zaad kunnen (moeten) kopen, dat slechts eenmalige kiemkracht heeft.

Kartelvorming

Nederland stond voor kort nog bekend als een “kartel-paradijs”, dat wil zeggen dat in ons land bedrijven via onderlinge afspraken en regelingen de prijzen voor de consumenten kunstmatig hoger houden dan bij een geheel vrije concurrentie. Prof. dr. A. Knoester vindt dat de banken die verenigd zijn in een kartel, de burgerij stelselmatig beroven -in de betekenis van ontvreemding, ofwel stelen- van rond de 4,5 tot 5,5 miljard gulden per jaar! *“Het is een hoogst brutale vorm van diefstal, dat door de politiek wordt gedoogd. Onze bankiers zijn doodgewoon dieven, die volgens het wetboek van strafrecht stante pede achter de tralies zouden moeten verdwijnen”*, aldus Knoester! (Knoester bedoelt dat banken het geld dat wordt overgemaakt onnodig langer vasthouden om daardoor rente te vangen. Wij maken ons druk om bouwfraudes, maar er zijn wel ergere dingen gaande)

We zien het wereldwijd, grote bedrijven kopen andere bedrijven op om meer macht te verkrijgen. Fusies van grote zaken of winkelketens om marktleiders te worden, die op die wijze de burgerij kunnen uitkleden.

Datzelfde gebeurde vroeger ook reeds, zie

Jesaja 5:8 ¶ *Wee dengenen, die huis aan huis trekken, akker aan akker brengen, totdat er geen plaats meer zij, en dat gijlieden alleen inwoners gemaakt wordt in het midden des lands!*

Het zijn de grote jongens die de touwtjes van de wereldeconomie in handen hebben en zich over onze ruggen verrijken. Zij hebben machtsposities, kunnen schaarste kweken, oorlogen ontketenen, om daarvan zelf miljarden over te houden. Hun zelfzucht kent geen grenzen. Zij roven de hele aarde leeg en exploiteren de mensheid als slaven. Roofbouw, ontbossing, vervuiling, het draait bij hen alleen om het grote geld. Deze mafia beheerst alle markten, zelfs de medicijnen, de voedselvoorraden, de nieuwsmedia, de politiek, de religie, álles bespelen zij met hun macht en geld.

In de Schrift wordt tegen deze gang van zaken, tegen deze mafia-praktijken scherp geageerd!

De les van de rijke dwaas

Op een zekere dag kwamen vele scharen naar Jesjoea om naar Hem te luisteren. Tot zijn leerlingen begon Hij te spreken over het toneelspel van de Farizeeën. Hun leven was één brok geveinsdheid. Dat kan wel voor een lange tijd worden volgehouden, maar eens knapt de ballon stuk en wordt de geveinsdheid openbaar. Men hoeft niet bang te wezen voor de mensen die veinzen, ook al willen zij ons lichaam doden, maar meer niet kunnen doen. Wij dienen Jahweh te vrezen en niet de mensen. Zeg hun de waarheid en vrees er niet voor. Geveinsdheid is toneelspel. Men wil iemand anders zijn dan men in werkelijkheid is. Mooi voordoen, terwijl men er in het hart niets van meent. Dat is onoprecht. Ook met liegen is het zo gelegen, dat men niet alleen de ander, maar meer nog zichzelf te grazen neemt, want nadat de leugens bekend zijn kan daarna een leugenaar nog zoveel waarheid vertellen, maar wordt alsdan niet meer serieus genomen.

Aan de gelijkenis van de rijke dwaas gaat een heel verhaal vooraf. Juist dat maakt de gelijkenis zo boeiend en leerzaam. Als een wijs leermeester bestrijdt Jesjoea niet de symptomen van de ziekte (van het kwaad), maar gaat regelrecht naar de worteloorzaak.

We moeten ons verplaatsen in de tijd van Jesjoea's omwandeling. Met allerlei problemen en vraagstukken kwam men naar Hem toe. Soms met bijbedoelingen, maar ook met oprechte vragen. Jesjoea nam de vragen wel serieus. Zelfs op strikvragen ging Hij in op curieuze wijze. Op dit moment was er onder Zijn gehoor een hoorder die een vraag had over een erfeniskwestie, alsof de Heiland een soort rechter was. De beste man was blijkbaar door zijn eigen broer benadeeld. Als een verongelijkte partij stond hij daar, verwachtend een raadgevend antwoord, waarmee hij zijn broer kon benaderen, om toch vooral op eerlijke wijze de erfenis te delen. Het was vroeger ook reeds veel voorkomend dat families op erfenissen-kwesties uit elkaar werden gedreven. Dat is vandaag de dag nog zo. Het antwoord van Jesjoea was kort en bondig: *Mens, wie heeft Mij tot een rechter of scheidsman over u gesteld?* De man krijgt er bovendien nog een lesje bij: *Ziet toe dat gij u wacht voor de hebzucht, etc.*

Mocht de man dan niet om recht vragen? Jawel. Het probleem zat veel dieper bij de vragensteller. Wanneer de erfenis eerlijk zou zijn verdeeld zou het achterliggende grondprobleem bij de man nog niet opgelost zijn, namelijk zijn hebzucht. Het gaat om het hart, waarin de hebzucht troont. Wie niet eerst van zijn hebzucht verlost is, zal in heel zijn verdere leven altijd weer zich verongelijkt voelen. Dat de man ditmaal met zijn broer overhoop lag met betrekking tot een erfenis, was slechts één symptoom van de vele. Het gaat om de wortel, om het eigenlijke kwaad van het hart. Onze Heiland wilde de mens afleiden van zijn probleem, van de symptomen, om hem te laten nadenken over de bron van het kwaad, om zijn eigen hebzuchtige hart. En als je dat goed overdenkt en in krijgt te zien, kom je niet bij je broer terecht. Nee, dan word je teruggeworpen op jezelf, op je eigen boze hart. Door middel van een gelijkenis wil Jesjoea de man duidelijk maken waar bij hem de schoen wringt. En ook hoe hij zijn leven in werkelijkheid behoort in te richten. Wanneer de man het door krijgt, of in krijgt te zien wát zijn kwaal is en waar deze kwaal huisvest, is het mogelijk dat hij gaat werken aan verlossing ervan.

In de gelijkenis van de rijke dwaas in Lucas 12 gaat het er in de eerste plaats niet om dat rijkdom per definitie fout zou zijn. Er zijn verschillende voorbeelden in de Bijbel van Godvrezende mensen die rijk waren. Denk aan Abraham, Izaäk, Jakob, Jozef, Job, David, Hizkia, etc.

Dat de rijke dwaas als dwaas wordt getypeerd wil nog niet zeggen dat hij dwaas zou zijn in de zin van onwijs, onverstandig, roekeloos of onbesuisd.

Nee, de man in de gelijkenis is een bekwaam en uitgerekend landbouwer, die zijn zaakjes goed voor elkaar heeft. Hij heeft een voortreffelijk goed zakelijk inzicht en kan goed rekenen. Hij vergist zich nagenoeg nooit in zijn berekeningen en prognoses. Hij is een rasechte ondernemer, een goed zakenman en buitengewoon vakman. Zijn dwaas-zijn is alleen daarin gelegen, dat hij niet met de Geveer van het goede, met Jahweh rekening houdt. En dat zien we vandaag de dag nog heel veel, dat succesvolle zakenmensen geen enkele rekening met Jahweh houden. Men meent alles zelf in eigen hand te hebben, zodat Jahweh er niet in betrokken wordt. Men rekent en bouwt, en men oogst een schijnbaar groot succes. Er zijn zelfs overschotten. En wat moet je daarmee als zakenman? Laten verrotten, of zomaar weggeven aan armen? Nee, want daarmee druk je de prijzen en graaf je je eigen economische graf. *Weet je wat ik ga doen, zo redeneerde de rijke dwaas, ik ga nog grotere schuren bouwen en ga daarin de overschotten van mijn oogsten opslaan. Immers, goede oogsten zijn toch een zegen en met een zegen mag je niet roekeloos omgaan.*

De man maakte een goed bedrijfsplan. Zijn oude boeltje wilde hij eerst afbreken en er nieuwe moderne hallen op plaatsen en daarin al zijn producten opslaan voor vele jaren. Wat is hieraan mis? Niets toch. Een mens moet toch zijn best doen, en indien zijn arbeid gezegend wordt met rijke oogsten, dient men daar met wijs beleid mee om te gaan. Verkwisting is niet goed. Inderdaad, de zegen komt van Boven. Wij dienen goed ons best te doen, hoewel de uiteindelijke zegen van Boven afdaalt. Dat zien we

ook in deze gelijkenis. Het land had goed gedragen, een rijke oogst. Geen misoogst, en geen ziekten in het verbouwde, en ook had het weer meegewerkt, en geen ongedierte had de oogst vernield. Toch dankte de rijke dwaas Jahweh niet voor al deze zegeningen. Nee, hij was reeds rijk, had al behoorlijke schuren en handelsvoorraden. Maar nu, nu

had hij zo'n goede oogst dat hij genoodzaakt was snel uit te breiden. De winst van de rijke oogst zou hij bovendien kunnen verveelvoudigen wanneer hij de oogst zou kunnen opslaan, en dan schaarste afwachten of zelf creëren, om daarna de voorraad duur te verkopen!

Bomvolle magazijnen

Met dit soort handelspraktijken wordt de prijs onnodig hoog opgedreven, alleen om de superwinst. Het gewone volk is het slachtoffer van de gemanipuleerde schaarste. De rijke man verrijkt zich nog meer via de nood van de armen. Dáár schuilt het kwaad.

Wanneer een rijke zich op deze wijze nog meer verrijkt, is hij geen rijke

meer, maar een dood-arme. Rijk is niet hij die veel geld en goederen bezit alleen ten eigen bate. Rijk is iemand die Jahweh dient met zijn gehele hart en al het zijne desnoods prijsgeeft voor Jahweh en Zijn zaak. Dát is rijk-zijn-in-God.

Het probleem is niet zozeer het geld en het bezit, maar de geest die zich eraan vasthecht. De rijke dwaas wilde het ervan gaan nemen. Dat is zelfzuchtig. Het is een probleem bij vele rijken dat ze het er niet van durven nemen, daar het geld hen te pakken heeft. Dat is ook een kwaad. Het is echter niet in de overvloed gelegen dat iemand leeft van zijn goederen, zie *Lucas 12:15 En Hij zeide tot hen: Ziet toe en wacht u van de gierigheid; want het is niet in den overvloed gelegen, dat iemand leeft uit zijn goederen.*

Anderzijds zijn wij er ook niet om een luizenleven te gaan leiden op aarde zonder bezigheden te hebben en risico's te lopen.

De rijke dwaas zei tegen zichzelf: Ziel, ge hebt vele goederen, etc.

Lucas 12:19 En ik zal tot mijn ziel zeggen: Ziel! gij hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren, neem rust, eet, drink, wees vrolijk.

Bomvolle silo's

Met andere woorden: Zie zo, ik heb nu grote schuren, volgepakte magazijnen en silo's, waardoor ik zorgeloos de toekomst tegemoet kan zien. Ik heb er hard voor gewerkt, en nu ga ik het ervan nemen. Mijn oogsten waren bijzonder goed, en mijn zakelijk inzicht gebiedt

mij er zuinig mee om te gaan. Ik sla de overschotten en oogsten op, en neem het ervan. Wie doet mij wat?

Wanneer het een goed oogstjaar is, zijn collega's en concurrenten ook meestal goed af. Echter, bij een groot marktaanbod zakken de prijzen. Op de markt gaat het altijd om vraag en aanbod. Welnu, om dan nog een slaatje te kunnen slaan uit een goede oogst, vergt wel enig zakelijk

inzicht. Dan is het onverstandig om het teveel van de oogst voor de beesten te werpen als veevoer. Dan kan men beter grotere loodsen bouwen en de boel opslaan of invriezen. Dat lijkt heel verstandig van de man. Zijn te kleine schuren moeten snel tegen de vlakke en grotere worden opgebouwd. Wanneer de prijzen dan stijgen, kan hij superwinsten maken. Een grote voorraad, en dat in grote schuren, resulteert in een gigantische winst. Wie zou daar als zakenman niet van dromen en likkebaarden? Schaarste drijft de prijzen op, en als zakenmensen of politici kun je gemakkelijk schaarste kweken. Zo werkt dat nu eenmaal.

De man ging geheel in zijn bedrijf op, vereenzelvdigde zich ermee. Dat was het één en al. Hard werken, om daarna van de verdiende rust te genieten, vele jaren achter elkaar. Het is op deze manier, wil Jesjoea aantonen, dat zeer veel goede zakenmensen zich evenwel verrekend hebben! De man had geen enkele rekening gehouden met de kortstondigheid van zijn leven!

Zelfmisleiding

De oogst was zo groot dat de man stringente maatregelen moest treffen. Hij was er verlegen mee dat het land zo goed had gedragen. Vandaag de dag zijn de oogsten ook zeer groot, vanwege bestrijdingsmiddelen, genenmanipulatie, kunstmest, bevochttingsapparaturen, etc.

De man hield echter geen rekening met zijn vergankelijkheid. Hij leefde als of hij nooit zou doodgaan. Hij zei tot zichzelf: *Ziel, ge hebt vele goederen, etc..*

Hieruit blijkt het zelfbedrog, daar de mens niet alleen bij brood zal leven, zie *Mattheüs 4:4 Doch Hij, antwoordende, zeide: Er is geschreven: De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat door den mond Gods uitgaat.*

De man dacht voor vele jaren goederen te kunnen opslaan. Je moet toch vooruit kunnen denken als zakenman. En na je noeste werk mag je het er toch best van nemen? “Neem rust, eet, drink en weest vrolijk!”

Jahweh dacht daar geheel anders over en zeide tot de dwaas: *Gij dwaas! in dezen nacht zal men uw ziel van u afeisen; en hetgeen gij bereid hebt, wiens zal het zijn?*

Alles wat je opgeslagen hebt, voor wie zal het dan zijn? Dan kan er geruzied worden over je nalatenschap. En een groot deel ervan gaat naar de staat. Wanneer men alleen maar schatten voor zichzelf vergadert en niet rijk is in Jahweh, dan is men in werkelijkheid straatarm. Jahweh heeft een geheel andere kijk op het leven dan de doorsnee mensen hebben. Vandaar dat Jesjoea een dringend advies aan Zijn discipelen geeft onbezorgd te zijn via een volkomen vertrouwen op de leiding van onze hemelse Vader: zie Lucas 12 vers 22 - 34.

De man (de rijke dwaas) kende zijn vergankelijkheid niet, hield er geen rekening mee, dacht recht te hebben op het leven en een zorgeloze levensavond ná gedane arbeid. Die tendens is niet typerend voor deze mens alleen. Nee, dát nu zoeken alle volkeren der aarde, zei Jesjoea. Hij onderwees zijn jongeren in een tegengestelde leefwijze, een leven van afhankelijkheid en vertrouwen op de hogere leiding van Jahweh, ook in het dagelijkse wat betreft eten, drinken en kleding.

Hoeveel malen zien en horen we het niet dat zakenmensen hun hele leven hard hebben gewerkt voor hun bedrijf. Zij gunden zich geen rust, geen vakantie, geen uur verlies, want tijd is geld. Plotseling overkomt hen wat en ze laten er het leven bij. Voor hem is het: wég geld, wég bedrijf, wég leven! Men is er niet aan toegekomen tijd voor zichzelf en anderen in te ruimen. Het bedrijf had hen geheel in beslag genomen. Uiteindelijk waren zij dieven van zichzelf.

De zelfmisleiding houdt de mensen een blinddoek voor ogen. Vraagt eens aan een willekeurige rijkard en gefortuneerde zakenman wat deze van zichzelf denkt, of indien we een enquête zouden houden in een riante villawijk met de vraag of al deze mensen zichzelf wijs of dwaas vinden. De uitslag staat alsdan tevoren vast, dat allen zichzelf wijs en begenadigd gevoelen. Waaraan anders zouden zij hun rijkdom moeten toeschrijven? Armen en sloebbers vindt men dwaas en veracht. Je bent pas in tel als je

geld kunt laten rammelen. En dan het snobisme dat er in de RAI zelfs speciale tentoonstellingen worden georganiseerd waar alleen miljonairs worden toegelaten!

Tijdens de Middeleeuwen werd arbeid nog gezien als straf voor de Augustiniaanse erfzonde. De geestelijken waren van het gewone werk verschoond vanwege hun “ambtelijke werkzaamheden”, dat op een hoger niveau zou liggen dan het aardse werk. Wel heeft de kerk zich steeds afgezet tegen de woekeraars die niet zelf werkten, maar hun geld voor hen lieten werken. De rijken zien het als een zegen dat ze niet of nauwelijks meer behoeven te werken. Dan spreekt men van “rentenieren”. Dat wilde de rijke dwaas ook gaan doen. Edelen en vorsten werken immers ook niet, zij laten (lieten) het volk voor zich werken. Wanneer men eenmaal zo’n bevoorrechte positie heeft verkregen, kan men vrij gaan parasiteren. Laat de boeren maar dorsen, terwijl wij ervan profiteren, zo denkt men! Wel heeft de christelijke kerk altijd afwijzend gestaan tegenover rente als woeker, hoewel ze in verkapte vorm er aan meedeed. De Grieken en Romeinen hadden eveneens een afkeer van rente. De kerk zette in de Middeleeuwen zelfs de biecht in tegen de woeker. Woeker werd gezien als een afschuwelijke vorm van hebzucht, als diefstal. De woekeraars wilden volgens de oude kerkvaders “geld met geld doen paren, om weer geld te laten baren”.

In de ogen van al deze rijke mensen had Jesjoea het bij het verkeerde eind, wanneer Hij een rijke een dwaas noemde. De gelijkenis had een andere titel moeten krijgen, nl. de rijke wijze man!

De Amerikaanse dollar

Wij zien het steeds weer dat het menselijk denken veelal haaks staat op het Goddelijk denken, en dat het huidige schijn-leven diametraal staat ophet werkelijke leven. Wij mensen wandelen in een waanwereld, vol zelfmisleiding, allermeeest ten opzichte van geld en goed. Waarom moest zo nodig op de Amerikaanse dollar de volgende spreuk worden geplaatst? In God We Trust! En op de Nederlandse gulden en Euro: “God zij met ons”, en op het Britse wapen: Dieu et mon droit. Waarom moet het geld aan God worden gekoppeld, daar geld onze afgod

is? God en de mamon gaan niet samen! Volgens prof. dr. J. van Rijn is het woord mamon (niet mammon) de naam van een of andere godheid, dat bij de rabbijnen het meest gebruikelijke woord is voor bezit, of het nu klein of groot bezit is doet er niet toe. Dat is vergelijkbaar met ons woordje “vermogen”. Op zich ligt in dit woord geen veroordeling.

Het gaat echter over de “onrechtvaardige” mamon. Niet in de eerste plaats om onrechtvaardig verkregen geld, maar om álle geld, daar aan álle geld een zeker onrecht kleeft, aldus prof. van Rijn. Men weet immers nooit wat er allemaal met het geld dat men in handen heeft is gebeurd. Het kan hoerenloon zijn, het kunnen steekpenningen zijn, etc. Aan álle geld zit wel een luchtje.

USA-dollar-teken, slang met twee phallussen

Zelfmisleiding, dan hebben we enerzijds de werkelijkheid, en daarnaast hoe wij denken dat het zou behoren te zijn, en daarna hoe wij het graag zouden willen hebben. Dan verlaten wij al heel gemakkelijk de werkelijkheid, die veelal hard is, om over te stappen in de waan van onze suggesties en voorstellingen, zodat we in een fantasiewereld aanlanden, waar wij schimmen voor realiteiten aanzien.

Goede beheer vorm van goederen

Dat is moeilijk te zeggen. Opstapelen is niet goed, oppotten ook niet, grote voorraden vasthouden en aanleggen om daarmee eigen voordelen te behalen, is eveneens niet goed zoals we hebben gezien in de gelijkenis. Wel heeft Jesjoea de les ons gegeven vrienden te maken uit de onrechtvaardige mamon. Maar hoe doe je dat? Wel, door uit te delen onder de armen, dan worden zij onze vrienden. Deze armen zullen ons hiernamaals als hun weldoeners ontvangen. Het is dus in ons eigen belang

deze levensstrategie te volgen, op de juiste wijze vrienden te maken, en een schat weg te leggen in de hemel. Eenmaal ontvalt ons de mamon bij het sterven, en wat dan? Dan moeten we ervoor zorgen vrienden te hebben gemaakt die ons zullen ontvangen in hun “eeuwige tenten”. Het zijn immers veelal de armen die worden aangesproken in het evangelie, die geschikt werden gemaakt voor het toekomstend koninkrijk. Een rijke zal daar moeilijk kunnen ingaan, zie *Lucas 18:25 Want het is lichter, dat een kemel ga door het oog van een naald, dan dat een rijke in het Koninkrijk Gods inga.*

Het ware leven, een schat wegleggen in de hemel, blijkt nergens anders uit te bestaan, dan te investeren in ánderen, voornamelijk minder bedeeden. Dus niet oppotten en geen grote bankrekeningen of alles in de kluis. Nee, uitdelen. Wanneer we dit aan één van Jesjoea’s minste broederen hebben gedaan, hebben we dat aan Hem gedaan, zie *Mattheus 25:40.*

Wanneer wij, net als vele rijken, onszelf als bron van zegeningen en welvaart zien, zullen we steeds minder voor armen over hebben. Immers, wij hebben er dan voor gezwogen, risico’s voor genomen en hard voor gewerkt. Je verworven bezit moet je toch naar behoren beheren! De anderen moeten zelf maar zien hoe ze aan geld en eten komen, maar jij, je hebt je uiterste best gedaan om de gunst der goden te verkrijgen, zo redeneert men. Je kapitaal moet je veilig stellen, temeer daar we in een maatschappij leven waar alles wankel in is, weet men te zeggen. Immers, we zijn o zo kwetsbaar gezien terroristische dreiging, economische recessie, etc.

Onze welvaartsmaatschappij blijkt uitermate kwetsbaar, dus mogen we niet gerust zijn in deze bedeling. De rijke dwaas wilde het ervan gaan nemen in de leefwereld die hij voor zichzelf had geschapen. Dat ging mooi niet door. Zijn berekeningen faalden. Er werd van Hogerhand een streep door getrokken. Alzo worden onze rekensommen veelal doorgestreept. Onze zelfbereide zekerheden vormen geen garantie. De dood neemt álle verwachtingen van ons af. Alleen Jahweh wil voor ons zorgen, dag aan dag, als we het maar toelaten. Niet dat we ons op moeten sluiten in kloosters en “Gods water over Gods akkers laten lopen”. Nee, we mogen actief bezig zijn, maar wel afhankelijk. Hij zorgt immers voor de musjes, en ook voor de raven, de rovende kraaien!

Onbezorgdheid

Wij leren uit de voorbeelden van *Lucas 12:6* en *28* wie Elohim werkelijk voor ons is. Hij zorgt voor ons, zoals onze hemelse Vader ook zorgt voor

de musjes en het gras. Twee zaken worden hier genoemd. Het zijn maar kleine dingen, een musje en het gras, veelvoorkomend in de schepping, dus niets bijzonders. En toch wél bijzonder!

Door onze materialistische blik op het leven zijn wij de musjes op het dak allang vergeten. We vinden ze soms hinderlijk en jagen hen weg. Het gras trappen we plat om erover te lopen. Wij zien in de musjes en het gras niet meer het grote scheppingswonder. Immers, wat doen wij met de producten van de schepping? De musjes werden verkocht om geconsumeerd te worden, en het (gedroogde) gras gebruikte men om ermee vuur te stoken, in de dagen van Jesjoea. Zo gaat de mensheid met de schepping om. Wij hebben er vandaag de dag helemaal een consumptiemaatschappij van gemaakt, waarin een gigantische bio-industrie zorgt voor kippen, varkens, kalveren, koeien en allerhande producten. Weer andere scheppingsproducten gebruiken wij om energie op te wekken. Wat de aarde voor duizenden jaren heeft opgespaard, gebruiken wij in één generatie op. De Schepper vergeet echter Zijn musjes niet. Ze zijn door Hem gemaakt. Niet één valt er zonder Zijn wil. Wat doen wij ermee? Wij behandelen de beesten in de bio-sector als massa-producten, als nummers die economische waarde bezitten. Wij hebben er een janboel van gemaakt, wij zijn vervreemd van de natuur. Wij zijn onze Schepper vergeten en menen dat we alles zelf wel in de hand hebben. Onze Schepper heeft de musjes en het gras met zoveel heerlijkheid bekleed, zou Hij dan ons vergeten, Adamensen die naar Zijn beeld zijn geschapen?

Het gaat in de Schrift duidelijk om een leefwijze, om een leven overeenkomstig de wil of wet van Jahweh. Daarin moet algeheel vertrouwen worden gesteld in onze hemelse Vader. Hij weet wat wij nodig hebben, zelfs voordat we er om vragen. Wij mogen ons niet ongerust en overbezorgd maken zoals alle volkeren der aarde doen, die Hem niet kennen. Het gaat om de levenswijsheid, om die te verkrijgen, wat niet vanzelf gaat. In een hart dat Jahweh vreest en volgt kan voor Hem tegelijkertijd geen bedrieglijke geest wonen, noch in een lichaam dat door wetsverbreking gesloopt is. De Geest van Jahweh ontwijkt veinzerij en wordt door ongerechtigheid beschaamd. Vandaar dat het kwaad zichzelf straft. Wie zijn vinger in het vuur steekt, zal daarvan de gevolgen zelf moeten dragen. De mensen lokken door de zondige werken van hun handen zelf de rampen over zich uit. Marchanderen met de wetten van Jahweh gaat niet, dat is een eigenwillig zoeken van een gemakkelijke levenswijze,

waarbij met de wetten nog wel te leven valt, ondanks zondige praktijken. Om de wet toe te passen aan eigen gemak is de mens meestal spitsvondig. Daarmee wordt wel voorbijgegaan aan het eigenlijke doel van de wet. De Joodse rabbijnen leggen elke tekst van de wet op 70 manieren uit, voor elk wat wils. Het is helemaal niet moeilijk om op een niet-serieuze wijze met de wetten om te gaan. Dat kan echter niet zonder het risico te lopen gesnapt te worden, daar de wetten volkomen gehoorzaamheid opeisen. Door de naleving van de wet(ten) niet serieus te nemen, stelt men de werking ervan buitenwerking, wat onmogelijk is. Jahweh vraagt toewijding, nauwgezetheid, en geeft ons daarbij nog zoveel vrijheid van eigen inbreng. Jesjoea heeft de wet nooit terzijde gesteld, alsof deze volbracht en afgeschafte zou zijn. Hij radicaliseerde de wet, door een gerechtigheid te vragen die veel groter was dan die van de Farizeeën en Schriftgeleerden. Jesjoea bevestigde de wet dat ze goed was. Het vervullen van de wet wil zeggen, dat Hij aan de wet gestalte gaf in heel Zijn leven. Die wet gold niet alleen voor het zogenaamde Oude Testament. Jesjoea's leven toonde een eenheid met Jahweh's wil. De letter en de geest van de wet zijn bij Hem één. Het gaat niet om strakke gehoorzaamheid van de wet, zonder liefde. De letter van de wet kan ook niet zonder de liefde tot Jahweh. Men kan de wet niet vervullen zónder liefde.

Uw Koninkrijk kome

Armoede mocht er in Israëel niet zijn. Het volk was uit grote armoede (in Egypte) uitgeleid, om in Kanaän een eigen stek te vinden. Dat was beloofd, een land overvloeiende van melk en honing. Het land was van Jahweh, iedere Israëliet kreeg daarvan een deel in beheer. Met dat deel was hij zelfvoorzienend, wat een brok sociale zekerheid gaf. Het was echter niet het "land der ruste". Repos ailleurs, de rust is elders. Dat ligt voor ons, in het Messiaans Vrederijk en Rijk van Elohim. Dát is de rust! De rijke dwaas waande een eigen paradijs te kunnen scheppen, als vrucht van zijn zelfzucht. Nee, wij kunnen slechts het Rijk Gods binnengaan wanneer onze zelfzucht radicaal gebroken is, wanneer wij nieuwe schepselen zijn, die Gode waardig leven. Dan zal ieder onder zijn eigen wijnstok mogen rusten, zie *Micha 4:4* *Maar zij zullen zitten, een ieder onder zijn wijnstok, en onder zijn vijgeboom, en er zal niemand zijn, die ze verschrikke; want de mond des HEEREN der heirscharen heeft het gesproken.*

Die tijd is nabij! Alle dingen worden nieuw!

(Zingen: Psalm 73:4 en 14.)